

Τοφ 9245 P4
SÆCULUM VI. ANN. 535-593.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ,

ΤΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΑ,

ΑΠΑΝΤΑ.

SANCTI PATRIS NOSTRI

JOANNIS SCHOLASTICI,

VULGO

CLIMACI,

ABBATIS MONTIS SINA,

OPERA OMNIA,

INTERPRÆ MATTHÆO RADERO, S. J. PRESBYTERO; QUI ET ISAGOGEN AD SCALAM PARADISI SCRIPSIT;

ACCEDUNT

COSMÆ INDICOPLEUSTÆ,

NEC NON

CONSTANTINI DIACONI CP., AGATHIÆ MYRINÆI, S. DOROTHEI ARCHIMANDRITE, GREGORII
ANTIOCHENI EPISCOPI, JOANNIS JEJUNATORIS, PATRIARCHÆ CP.

SCRIPTA QUÆ EXSTANT:

ACCURANTE ET DENUO RECOGNOSCENTE J.-P. MIGNE,

BIBLIOTHECÆ CLERI UNIVERSÆ,

SIVE

CURSUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

—○○○○—
TOMUS UNICUS.
—○○○○—

VENIT 13 FRANCIS GALLICIS.

EXCUDEBATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNE EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, OLIM PROPE PORTAM LUTETIÆ PARISIORUM VULGO D'ENFER
NOMINATAM, SEU PETIT-MONTROUGE, NUNC VERO INTRA MOENIA PARISINA.

1860

LIBER VIII.

In canticum Ezechiae, et in retrogressionem solis.

LIBER IX.

De astrorum cursu.

LIBER X.

Loca Patrum.

LIBER XI.

Indicorum animalium descriptio, et de insula Taprobana.

LIBER XII.

Alius item liber, declarans multos exterorum veterum scriptorum divinarum Scripturarum per Moysen et prophetas editarum antiquitatem testificari : itemque Græcos omnium postremos litteras edidicisse videri, altiusque defixam circa divinas Scripturas incredulitatem retinere.

ΛΟΓΟΣ Η'.

Εἰς τὴν ὁδὸν Ἐρεκίου, καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμόν τοῦ ἡλίου.

ΛΟΓΟΣ Θ'.

Περὶ δρόμου ἀστρῶν.

ΛΟΓΟΣ Ι'.

Χρήσεις Πατέρων.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ'.

Καταγραφή περὶ ζώων Ἰνδικῶν, καὶ περὶ τῆς Ταπροβάρης νήσου.

ΛΟΓΟΣ ΙΒ'.

*Ἔτι ἕτερος λόγος σημαίνει ὅτι πολλοὶ τῶν ἐξωθεν ἀρχαίων συγγραφέων μαρτυροῦσι τῇ ἀρχαιότητι τῶν θείων Γραφῶν τῶν διὰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν εἰρημένων, καὶ ὅτι ὕστερον πάντων οἱ Ἕλληνες φαίνονται μεμαθηκότες γραμμάτων, καὶ περὶ τῶν θείων Γραφῶν ἐρριζωμένην ἔχοντες τὴν ἀπιστίαν.**Nomina scriptorum qui in hoc opere laudantur, vel quorum fragmenta asseruntur.**Scriptorum indicem multo locupletiozem vide apud Fabricium supra col. 23.*

ΚΟΣΜΑ

ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ.

COSMÆ

ÆGYPTII MONACHI

CHRISTIANA TOPOGRAPHIA,

SIVE

CHRISTIANORUM OPINIO DE MUNDO.

I-113 Hic liber a nobis nuncupatur *Topographia Christiana*, totum mundum complectens.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius in tribus hypostasibus adorandæ Deitatis, consubstantialis et vitæ principis Trinitatis unius Dei, a quo omne datum optimum et omne donum perfectum desursum ad nos descendit, balbutientia et tardiloqua labia mea ego peccator et miser aperio, confisus eum, cum obloquelam petentis humilitatem, tum ad utilitatem audientium largiturum esse Spiritum sapientiæ, et sermonem in apertione oris mei, qui gratiæ Dominus, et omnium honorum promus est, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula. Amen.

Αὕτη ἡ βίβλος Χριστιανικὴ Τοπογραφία περιεκτείνεται παντὸς τοῦ κόσμου, παρ' ἡμῶν ὀνομασμένη.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς τρισυποστάτου καὶ προσκυνητῆς Θεότητος, τῆς ὁμοουσίου καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος τοῦ ἐνὸς Θεοῦ, παρ' οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἤνωθεν εἰς ἡμᾶς κάτεισιν, ἀνοίγω τὰ μογιᾶλα καὶ βραδύγλωσσα χεῖλη, ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ τάλας ἐγὼ, πεπορθὸς ἐπ' αὐτῷ, ὡς διὰ τὴν τῶν αἰτησάντων τὸν λόγον ταπεινώσιν, καὶ τῶν ἀκούοντων ὠφέλειαν, δώσει πνεῦμα σοφίας, καὶ λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ὁ τῆς χάριτος Κύριος, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν ταμίης, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός, εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ἀκούσιος συνάφεια, ὡ τῶν λοιπῶν, οὐκ ἐκούσιος εὐφημία, ἤγουν συγκατάθεσις! Πῶς κατὰ πάντα οὐκ ἐδείχθημεν τέκνα τῆς Ἐκκλησίας; Φασὶ δηλονότι, ὁδὸν οὐκ ἐπρίψαμεν. Πῶς οὐ κατὰ πάντα κατὰκριτοι οἱ τούτοις πᾶσιν ἀπειθοῦντες, ἢ ἀντιλέγοντες; Πῶς οὐ κατὰ πάντα μεμαρτυρημένη ἡ ἡμετέρα Γραφή γνήσιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως γέννημα; Θεὸς μάρτυς, εἴτα ἀπόστολοι, προφῆται, ἁγίων πατέρων πολυώνυμος χορός.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ΄.

Καταγραφὴ περὶ ζῶων Ἰνδικῶν· καὶ περὶ τῆς Ταπροβάρης νήσου.

PINOKEPWS.

Τοῦτο τὸ ζῶον καλεῖται Ῥινόκερος, διὰ τὸ ἐν τοῖς μυκτῆροι τὰ κέρατα ἔχειν· ὅτε δὲ περιπατεῖ, σάλευνται τὰ κέρατα· ὅτε δὲ ὄρᾳ, μετὰ θυμοῦ, ἀποτείνει αὐτὰ, καὶ ἀσάλευτα εὐρίσκονται, ὥστε καὶ δένδρα δύνασθαι ἐκρίζου· τὰ ἐν αὐτοῖς μάλιστα τὸ ἐμπροσθεν. Τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς κάτω περὶ τὰς γνάθους ἔχει. Φοβερῶτατον δὲ ἐστὶ πᾶν μάλιστα καὶ τῷ ἐλέφαντι πῶς ἀντικείμενον. Οἱ πόδες δὲ καὶ τὸ δέρμα παραπλήσιά ἐστι τῷ ἐλέφαντι. Ἐχει δὲ καὶ τὸ πᾶχος τοῦ δέρματος αὐτοῦ ξηραίνονμενον, δακτύλους τέσσαρας, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐνιοὶ βάλλουσιν ἀντὶ σιδήρου εἰς τὰ ἄροτρα, καὶ ἄροτριῶσι τὴν γῆν. Καλοῦσι δὲ αὐτὸ οἱ Αἰθίοπες τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ, Ἄρρι, καὶ οὕτω προστιθέ-
τες τὸ ρίσι· ἵνα διὰ τοῦ μὲν Ἄρου, ἢ τὸ θηρίον, διὰ δὲ τοῦ Ῥίσι, ἄροτριᾶν ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ περὶ τοὺς ῥόθωνας, ἅμα δὲ καὶ τοῦ δέρματος, τὴν ἐπωνομίαν αὐτῷ θεοικόντες. Τεθέσμαι δὲ καὶ ζῶντα ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ ἀπὸ μακρὰν ἰστάμενος, καὶ νεκρὸν ἐχθαρὲν καὶ καταγγισθὲν ἄχυρα καὶ ἰστάμενον ἐν οἴκῳ βασιλικῷ, ὅθεν ἀκριβῶς κατέγραψα.

ΤΑΥΡΕΛΑΦΟΣ.

Τοῦτο τὸ ζῶον Ταυρέλαφος καὶ ἐν τῇ Ἰνδίᾳ καὶ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ εὐρίσκεται. Ἀλλὰ τὰ μὲν τῆς Ἰνδίας ἡμέρᾳ εἰσι, καὶ ἐν αὐτοῖς ποιοῦσιν ἐν δισακχοῖς βασταγὰς πεπέρως, καὶ ἐτέρων φορτίων, καὶ γάλα ἀμέλγουσιν ἐξ αὐτῶν καὶ βούτυρον. Ἀμα δὲ καὶ τὸ κρέας ἐσθίουμεν, οἱ μὲν Χριστιανοὶ σφάζοντες· οἱ δὲ Ἕλληνες κροταφίζοντες· τὰ δὲ τῆς Αἰθιοπίας ἄγρια εἰσι καὶ ἀνήμερα.

ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΑΔΑΙΣ.

Ἡ δὲ Καμηλοπαράδαις ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ μόνῃ εὐρίσκεται. Καὶ αὕται πάλιν ἀνήμεραι καὶ ἄγριαί εἰσιν. Ἐν δὲ τῷ παλατίῳ εἰς λόγον τοῦ βασιλέως ἡμεροῦσι ἀπὸ μικροῦ μίαν, ἢ δύο, πρὸς θῆαν αὐτοῦ. Ὅτε δὲ παραβάλλουσιν αὐτῇ πιεῖν ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως εἰς λεκάνην ἢ γάλα ἢ ὕδωρ, εἰ μὴ ἀπλώσει τοὺς ἐμπροσθεν δύο πόδας, οὐ δύναται φθάσαι καὶ πιεῖν εἰς τὴν γῆν, διὰ τὸ καὶ τοὺς πόδας καὶ τὸ στήθος καὶ τὸν τράχηλον ὑψηλῇ ὑπάρχειν· ἀναλόγως οὖν διασχίζουσα τοὺς ἐμπροσθεν πόδας τότε δύναται πιεῖν. Καὶ ταῦτα ὡς οἶδαμεν διεγράψαμεν.

A o involuntariam schismaticorum concordiam! o convitiatorum non spontaneam laudum emissionem sive consensum! Cur non per omnia Ecclesiae filii comprobamur? Aiunt scilicet: Viam non trivimus. Qui non penitus damnandi sint, qui his omnibus non obtemperant, sed contradicunt? Qua ratione haec scripta nostra tot testimoniis firmata, ut germanus ecclesiasticae traditionis fetus non habeantur? Deus testis est; hinc apostoli, prophetae et sanctorum Patrum celebratissimus chorus.

LIBER XI.

Indicorum animalium descriptio: et de insula Taprobanu.

RHINOCEROS.

B Hoc animal, Rhinoceros a cornibus naso haerentibus vocatur; eo autem ambulante, cornua subagitantur: cum autem furore plenum obtuetur, cornua vibrat, ipsaque immobilia et firma consistunt, ut etiam arbores eradicare possit, cum maxime a fronte positae sunt. Oculos inferius ad maxillas positos habet. Terribilissimum porro est atque elephantum maxime inimicum. Pedes atque pellem elephantum similes habet. Pellis ejus exsiccata digitorum quatuor spissitudinem habet, quae nonnulli vomeris loco ad aratra utuntur, illaque terram sulcant. Rhinocerotem Aethiopes propria dialecto, Aru, aut harisi nuncupant, in secundo vocabulo, denso spiritu alpha pronuntiantes, et risi adjicientes; ut voce aru ipsum animal significant; voce autem harisi, figuram narium atque pellem arando opportunam indicent, hinc illi nomen imponentes. Hujusmodi animal in Aethiopia vivum eminens conspexi: mortuique pellem palea infertam in regia consistentem, unde licuit accurate describere.

TAURELAPHUS.

Taurelaphus animal in India et in Aethiopia reperitur. Sed in India cicures et mansueti sunt: illisque utuntur ad piperis onera aliasque sarcinas in saccis deportandas: lac ipsorum emulgent et butyrum conficiunt. Carnes porro eorum comedimus, Christiani quidem jugulantes, Graeci vero fustibus tundentes: qui in Aethiopia habentur agrestes et intractabiles sunt.

335. CAMELOPARDALIS.

Camelopardalis in sola Aethiopia reperitur. Hoc item animal intractabile et agreste est. In palatio tamen regis ad ejus voluptatem unum aut duo pro spectaculo a teneris educant. Cum vero praesente rege lac ipsi vel aquam ad potum in pelvi admovent, nonnisi divaricatis pedibus anterioribus potest ad potandum inclinari ad terram usque, quia cruribus, pectore et collo altius est. Rem ut accuratissime novimus enarramus.

BOS AGRESTIS.

Bos agrestis corpore magnus, animalque Indicum est : ex quo educitur illud, quod *tuffa* vocant, ornandis equis et vexillis usitatum a præfectis militum, cum in campos concedunt. Narrant autem illum, ubi in arbore cauda complicatur ei hæret, non ulterius declinare ; sed ibidem manere, quod vereatur ex cauda vel pilum amittere : quo conspecto incolæ accedunt, et caudam abscindunt : ac tunc illum, cauda penitus amissa, fugere. Ea est animalis natura.

MOSCHUS.

Moschus exiguum animal est, quod incolæ propria dialecto *casturi* nuncupant : ipsum autem insequentes sagittis confodiunt, et sanguinem in umbilico coactum colligantes abscindunt. Hæc quippe pars illa est, in quo fragrantia suavis odoris residet ; id est quod nos moschus vocamus, corporis vero residuum abijciunt.

UNICORNIS.

Hoc animal unicornis appellatur : quod videre quidem non licuit ; sed ejus statuas quatuor æneas in Æthiopia ad regis palatium, quatuor turribus munitum, conspexi : atque inde ejus descriptionem delineationemque adornavi. Terribilem esse feram narrant atque inexpugnabilem, in cornu robur totum habentem. Cum vero multis insequentibus proximum est ut capiatur, deorsum in præcipitia sese conjicit : in lapsu autem ita se convertit, ut cornu totum impetum et ictum excipiat, sicque illæsa evadit. Idipsum vero de hoc animali Scriptura refert dicens : *Salva me ex ore leonum, et a cornibus unicornium humilitatem meam*¹⁶ ; ac rursum : *Et dilectus quemadmodum filius unicornium*¹⁷ ; iterum in benedictionibus Balaam quibus benedixit Israeli, secundo repetit : *Sic Deus eduxit illum ex Ægypto, ut gloriam unicornis* : sicque robur, fiduciam et gloriam animalis deprædicat.

336 CHOERELAPHUS et HIPPOPOTAMUS.

Chœrelaphum, sive Porcum cervum vidi et comedi. Hippopotamum autem non conspexi, sed dentes ejus prægrandes penes me habui pondo librarum tredecim, quos hic vendidi. Multosque vidi in Æthiopia et in Ægypto.

PIPER.

Hæc est arbor piperis : singulæ autem hujusmodi arbores, alteri præcelsæ arbori infructuosæ hærent complicatæ, quia admodum tenuis debilisque est, perinde atque vitis palmites tenuiores. Singulæ autem botrus duorum foliorum tegumentum habent, quod admodum viride est, rutæque colori simile.

ARGELLIA.

Arbor alia argelliorum, ut vocant, id est nucum grandium Indicarum, ferax est. In nullo autem differt a palma, præterquam quod celsior densior et

A

ΑΓΡΙΟΒΟΥΣ.

Ἀγριοβούς ἐστὶ μέγας, τῆς Ἰνδικῆς τοῦτο ζῶον, ἐξ οὗ ἐστὶν ἡ λεγομένη τοῦφα, ἥ κοσμοῦσι τοὺς ἵππους καὶ τὰ βάνδα οἱ ἄρχοντες εἰς τοὺς κάμπους. Φασὶ δὲ περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐὰν ἀντιλάβηται δένδρον τῆς οὐράς, οὐκέτι κλίνεται, ἀλλ' ἵσταται ἀηδῶς ἔχων ἑᾶσαι μίαν τρίχα ἐξ αὐτῆς· λοιπὸν ἔρχονται οἱ ἐγγύριοι, καὶ κόπτουσι τὴν οὐράν, καὶ τότε φεύγει τὸ πᾶν τῆς οὐράς ἀπολέσας. Αὕτη ἡ φύσις τῷ ζῳῳ.

ΜΟΣΧΟΣ.

Τὸ δὲ μικρὸν ζῶον ἐστὶν ὁ μόσχος· καλοῦσι δὲ αὐτὸ τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ οἱ ἐγγύριοι *Καστοῦρι*· διώκοντες δὲ αὐτὸ τοξεύουσι, καὶ τὸ συναγόμενον αἷμα περὶ τὸν ὀμφαλὸν δεσμεύοντες ἀποκόπτουσι. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ εὐώδες, τουτέστιν, ὁ παρ' ἡμῶν λεγόμενος μόσχος· τὸ δὲ λοιπὸν αὐτοῦ σῶμα ἔξω ῥίπτουσιν.

ΜΟΝΟΚΕΡΩΣ.

Τοῦτο τὸ ζῶον καλεῖται μονόκερος, οὐκ ἐθεασάμην δὲ αὐτό· στήλας δὲ αὐτοῦ χαλκᾶς ἀνατιθεμένας ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ ἐν οἴκῳ τετραπύργῳ βασιλικῷ ἐώρακα· διδὼν καὶ οὕτως κατέγραψα. Φασὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι φοβερόν ἐστι καὶ ἀκαταμάχητον ἐν τῷ κέρατι ἔχον τὴν ὅλην ἰσχύν. Καὶ ἡνίκα δόξῃ παρὰ πολλῶν διώκεσθαι, καὶ καταληφθῇ, εἰς κρημνὸν ἐφάλλεται καὶ ῥίπτει ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ὕψους, καὶ κατερχόμενον ἀντιστρέφεται, καὶ τὸ κέρας δέχεται τὴν ὅλην ὁρμήν, καὶ ἀβλήθης διαμένει. Τοιαῦτα δὲ καὶ ἡ Γραφή διηγείται περὶ αὐτοῦ λέγουσα· *Σώσόν με ἐκ στόματος λεόντων, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκεράτων τὴν ταπεινότητά μου*· καὶ πάλιν, *Καὶ ὁ ἡραπηνόμενος ὡς υἱὸς μονοκεράτων*· καὶ πάλιν ἐν ταῖς εὐλογίαις τοῦ Βαλαὰμ αἷς εὐλόγησε τὸν Ἰσραὴλ, φησὶν ἐκ δευτέρου· *Οὕτως ὁ Θεὸς ὠδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξαν μονοκέρωτος*· αὐτῷ διὰ πάντων ἰσχύν καὶ πεποιθήσιν καὶ δόξαν μαρτυροῦσα τῷ ζῳῳ.

ΧΟΙΡΕΛΑΦΟΣ καὶ ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ.

Τὸν δὲ χοιρέλαφον καὶ εἶδον καὶ ἐφαγον· τὸν δὲ ἵπποπόταμον οὐκ εἶδον μὲν, ἔχον δὲ ὀδόντας ἐξ αὐτοῦ μεγάλους ὡς ἀπὸ λιτρῶν ἢ οὐς καὶ πέπραχα ἐνταῦθα. Πολλοὺς δὲ εἶδον καὶ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ καὶ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ.

ΠΙΠΕΡΙ.

Τοῦτο τὸ δένδρον ἐστὶ τὸ τοῦ πεπέρους· ἕκαστον δὲ δένδρον ἐτέρῳ ὑψηλῷ ἀκάρπῳ δένδρῳ ἀνακλᾶται· διὰ τὸ λεπτὸν εἶναι πᾶν καὶ ἀσθενὲς, ὥστερ καὶ τὰ κλήματα τῆς ἀμπέλου λεπτά. Ἐκαστος δὲ βότρυς δίφυλλον ἔχει σκέπον, χλωρὸν δὲ πᾶν ἐστὶν, ὥστερ ἡ χροὰ τοῦ πηγάνου.

ΑΡΓΕΛΛΙΑ.

Τὸ δὲ ἄλλο τῶν ἀργελλίων ἐστὶ τῶν λεγομένων, τουτέστι τῶν μεγάλων καρύων τῶν Ἰνδικῶν. Παράλλανται δὲ τοῦ φοίνικος οὐδὲν, πλὴν ὅτι τελειότερον

¹⁶ Psal. xxi, 22. ¹⁷ Psal. xxviii, 6.

ἔστι καὶ ἐν ὕψει καὶ ἐν πάχει καὶ ἐν τοῖς βατοῖς. Οὐ βάλλει δὲ καρπὸν, εἰ μὴ δύο ἢ τρία σπάθια ἀπὸ τριῶν ἀργελλίων. Ἔστι δὲ ἡ γεῦσις γλυκεῖα πάνυ καὶ ἡδεῖα, ὡς τὰ κάρυα τὰ χλωρά. Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοῦ ὕδατος γέμει γλυκέος πάνυ, ὅθεν καὶ ἐξ αὐτῶν πίνουσιν οἱ Ἰνδοὶ ἀντὶ οἴνου. Λέγεται δὲ τὸ πινόμενον Ῥογγο-σοῦρα ἢ δὴ πάνυ. Τρυγώμενον δὲ καὶ παραμένον αὐτὸ τὸ ἀργέλλιον, πηγνύται τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, κατὰ πρό-θασιν τὸ ἐπὶ τὸ ὕστρακον αὐτοῦ, καὶ μένει τὸ ὕδωρ εἰς τὸ μέσον ἀπηκτον, μέχρις ὅτου καὶ αὐτὸ ἐκλίπῃ. Ἐάν δὲ καὶ πλέον παραμείνῃ ταγγίζει ὁ καρπὸς αὐτοῦ ὁ πεπηγώς, καὶ οὐ δύναται ἔτι βρωθῆναι.

ΦΩΚΗ, ΔΕΛΦΙΣ, ΧΕΛΩΝΗ.

Φώκην τὴν λεγομένην καὶ τὸν δελφίνα καὶ χελώ-νην ἐσθίονεν κατὰ θάλατταν, εἰ τύχοι πιασθῆναι. Τὸν μὲν δελφίνα καὶ τὴν χελώνην σφάζοντες ἐσθίονεν· τὴν δὲ φώκην οὐ σφάζοντες, ἀλλὰ κροταφίζοντες, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῶν μεγάλων. Καὶ τὸ μὲν κρέας τῆς χελώνης, ὡς προβάτου ἐστὶ μελαμψόν· τὸ δὲ τοῦ δελφίνος, ὡς χοίρου, μελαμψὸν δὲ καὶ βρο-μῶδες· τὸ δὲ τῆς φώκης, ὡς χοίρου, λευκόν, καὶ ἄδρομον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΠΡΟΒΑΝΗΣ ΝΗΣΟΥ.

Αὕτη ἐστὶν ἡ νῆσος ἡ μεγάλη ἐν τῇ ὠκεανῷ, ἐν τῇ Ἰνδικῇ πελάγει κειμένη· παρὰ μὲν Ἰνδοῖς καλουμένη Σιελεδίθα, παρὰ δὲ Ἕλλησι, Ταπροβάνη· ἐν ἣ εὐρί-σκεται ὁ λίθος ὁ ὑάκινθος· περαιτέρω δὲ κεῖται τῆς χώρας τοῦ πεπέρεως. Πέραξ δὲ αὐτῆς εἰσὶ τινες νῆ-σοι μικραὶ πολλαὶ πάνυ, πᾶσαι δὲ γλυκὺ ὕδωρ ἔχου-σαι, καὶ ἀργέλλια. Ἀσσοβαθαὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πᾶσαι εἰσιν. Ἐχει δὲ ἡ νῆσος ἡ μεγάλη, καθὼς φασιν οἱ ἐγχώριοι, γαῦδια τριακόσια εἰς τε μῆκος ὁμοίως καὶ πλάτος, τούτεστι μίλια ἑννακόσια. Δύο δὲ βασι-λεῖς εἰσιν ἐν τῇ νήσῳ, ἐναντίοι ἀλλήλων· ὁ εἰς ἔχων τὸν ὑάκινθον, καὶ ὁ ἕτερος τὸ μέρος τὸ ἄλλο, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ὁ λιμὴν· μέγα δὲ ἐστὶ καὶ τῶν ἐκείσε ἐμπόριον. Ἐχει δὲ ἡ αὕτη νῆσος καὶ Ἐκκλη-σίαν τῶν ἐπιδημούντων Περσῶν Χριστιανῶν, καὶ πρεσβύτερον ἀπὸ Περσίδος χειροτονούμενον, καὶ διά-κονον, καὶ πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν λειτουργίαν. Οἱ δὲ ἐγχώριοι καὶ οἱ βασιλεῖς, ἀλλόφυλοι εἰσιν. Ἰερὰ δὲ πολλὰ ἔχουσιν ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ· εἰς ἃ δὲ ἱερὸν αὐτῶν ἐφ' ὕψηλοῦ κείμενον, ἐστὶν ἐν ὑάκιν-θῳ, ὡς φασι, πυρρόυν καὶ μέγα, ὃν ὡς στρόβιλος D μέγας· καὶ λάμπει μακρόθεν, μάλιστα τοῦ ἡλίου αὐτὸν περιλάμποντος, ἀτίμητον θέαμα ὄν. Ἐξ ὅλης δὲ τῆς Ἰνδικῆς καὶ Περσίδος καὶ Αἰθιοπίας, δέχεται ἡ νῆσος πλοῖα πολλὰ, μέση τις οὖσα, ὁμοίως καὶ ἐκ-πέμπει.

Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἐνδοτέρων, λέγω δὴ τῆς Τζινί-στας καὶ ἐτέρων ἐμπορίων, δέχεται μέταξιν, ἀλοήν, καρυόφυλλον, τζανδάναν, καὶ ὅσα κατὰ χώραν εἰσὶ· καὶ μεταβάλλει τοῖς ἐξωτέρω, λέγω δὴ τῇ Μαλῇ, ἐν ἣ τὸ πέπερι γίνεται, καὶ τῇ Καλλιάνῃ, ἐνθα ὁ χαλκὸς γίνεται, καὶ σησαμινὰ ξύλα, καὶ ἕτερα ἱμά-τια· ἐστὶ γὰρ καὶ αὕτη μέγα ἐμπόριον. Ὁμοίως καὶ Σινδοῦ, ἐνθα ὁ Μόσχος ἢ τὸ Καστόριν, καὶ τὸ Ἄν-

A ramis grandioribus est. Fructum autem non alium parit, quam duas tresve spathas et totidem argellia. Sapor vero perinde suavis et dulcis est, atque nu- cum tenerarum. Initio autem aqua suavissimi sa- poris turgida est, quæ vini loco Indis potum præ- beat. Liquorem porro huiusmodi vocant *bonchosura*, estque plane dulcissimus. Postquam autem argel- lium decerptum est, si ita maneat, progressu tem- poris ad testam figitur, aqua vero in medio liquida perseverat, donec et ipsa defecerit. Quod si diutius maneat, tandem rancescit, neque humano esui ul- tra valet.

PHOCA, DELPHIS, TESTUDO.

Phocam, delphinem et testudinem comedimus ad B oram maris, si capi contingat. Delphinem vero et testudinem jugulantes edimus, phocam vero non ju- gulatam, sed contusam ictibus, ut in piscibus præ- grandibus fieri solet. Testudinis autem caro, sicut ovilla nigricans est; delphinis ut porci, nigricans et olida; phocæ, ut porci, alba, et non olida.

DE TAPROBANA INSULA.

Hæc magna est Oceani insula, in mari Indico sita : quæ ab Indis Sielediva; a Græcis Taprobana voca- tur, ubi lapis hyacinthus reperitur : jacetque ultra piperis regionem. Exiguas vero alias insulas cir- cum positas habet ingenti numero : quarum sin- gulæ aqua dulci fruuntur, argelliis item instructæ, ac alia aliam proxime sitæ. Illa porro 337 magna insula, ut narrant incolæ, est longitudine trecento- rum gaudiorum; latitudine totidem, nempe millia- rium nongentorum. Duo reges in insula dominan- tur, mutuo infesti : quorum alius hyacinthi regio- nem, alius reliquam insulæ partem obtinet, in qua emporium et portus habetur, a finitimis quoque maxime frequentatur. Exstat etiam ea in insula Ec- clesia Christi advenarum ex Perside, ac presbyter in Perside ordinatus eoque missus, diaconus item cum reliquo ecclesiastico ministerio. Indigenæ vero et una reges alieni cultus sunt. Multa in hac insula templa visuntur; in aliquo autem ipsorum delubro hyacinthus, ut aiunt, edito in loco positus, rutilus ac prægrandis suspicitur, ad strobili spissitudinem ac- cedens, qui, sole maxime illustrante, procul admo- dum effulget, inæstimabile sane spectaculum. Ex universa porro India, Perside et Æthiopia, multam navium frequentiam excipit insula, utpote quæ in medio omnium posita sit; multasque similiter ultro citroque mittit.

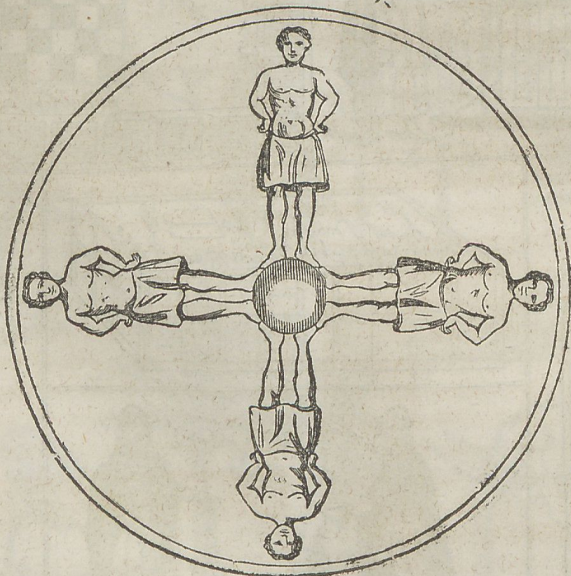
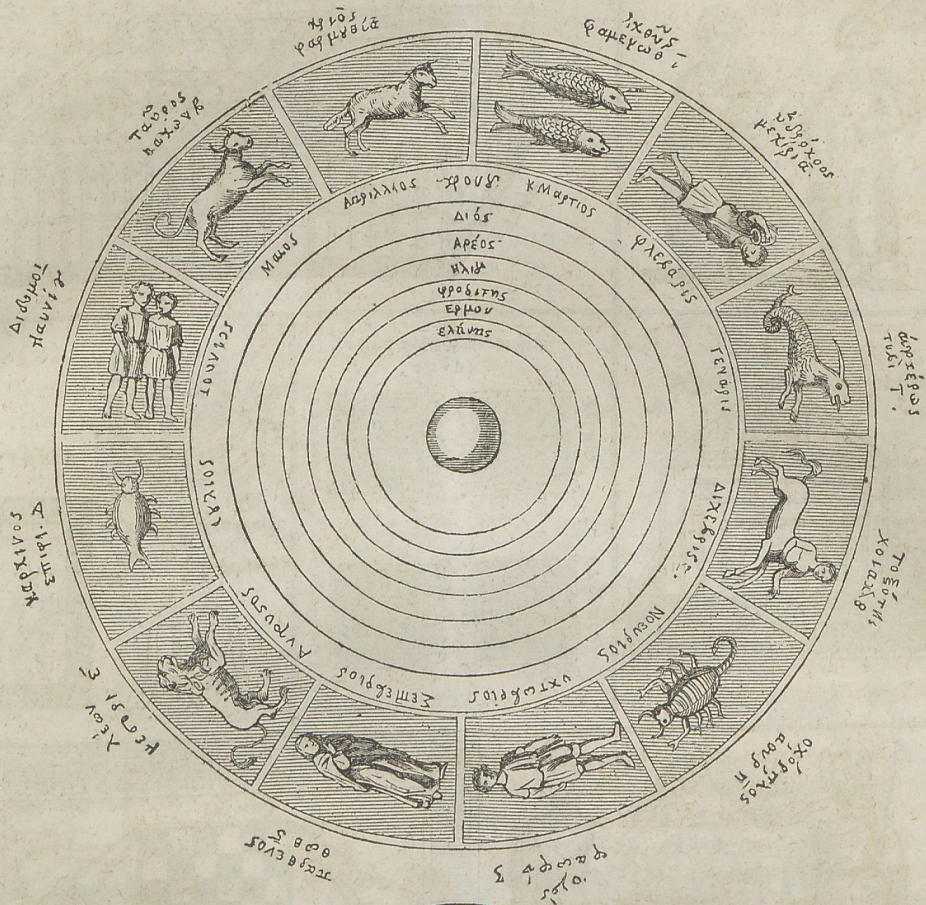
Ab interioribus vero partibus, nempe a Sina et ab aliis emporiis, sericum, aloen, caryophyllum, et tzandanam mutuatur, necnon alias illarum regio- num merces, quas illa ad exterius positas gentes transmittit, ad Malen videlicet, in qua piper nasci- tur, ad Callianam, ubi æs oritur, necnon ligna sesamina, et alia ad vestitum apta : est namque ipsa magnum emporium. Similiterque ad Sindum,

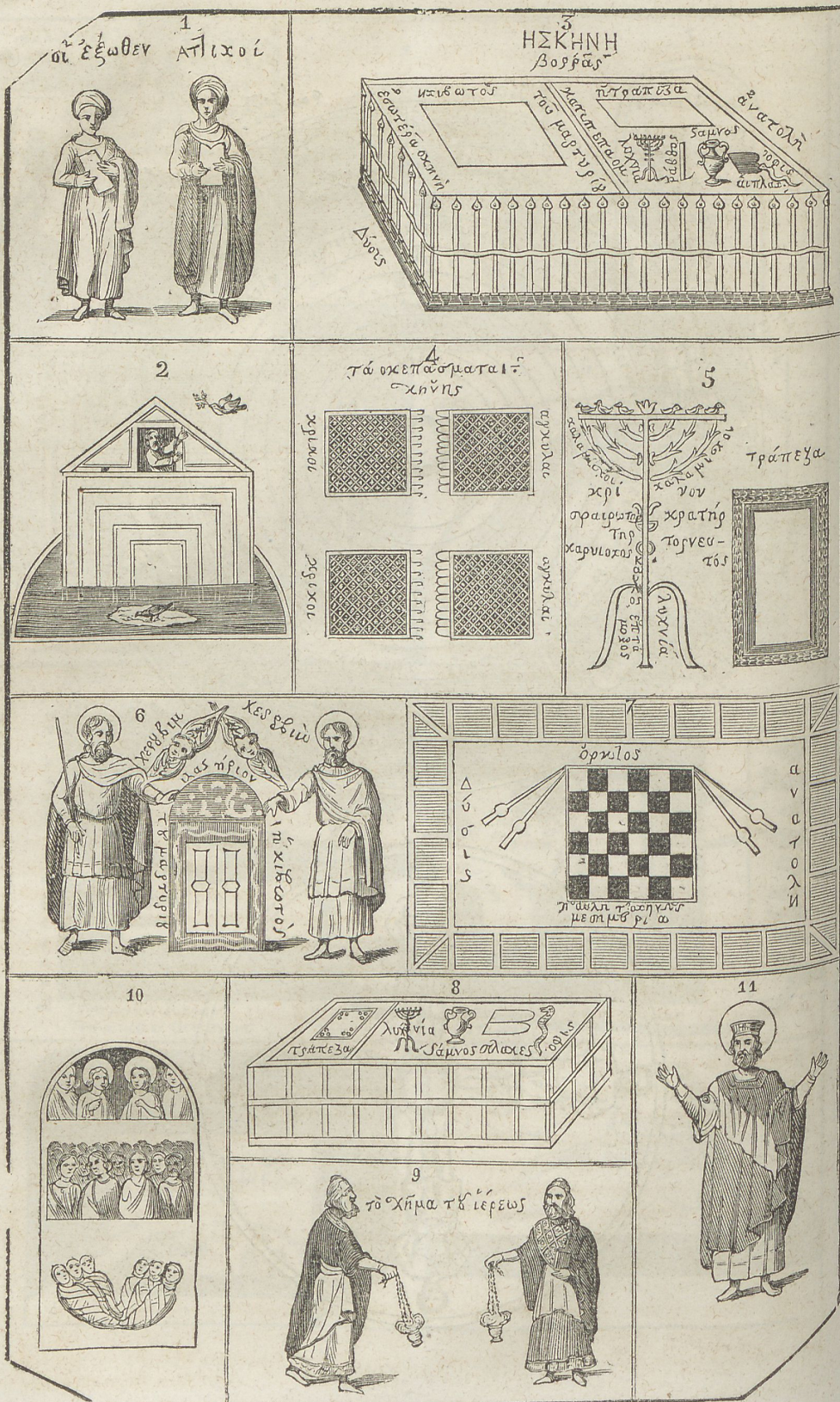
ubi Moschus sive Castorin, et Androstachys; et ad Persidem, ad Homeriten, et Adulem: ac mutuo a singulis illis emporiis alia accipit, quæ ad interiores Indos transfert: suaque item eo transmittit. Sindu autem est Indiæ principium. Nam Indus fluvius, id est, Phisoh, qui in sinum Persicum exoneratur, Persidem ab Indiâ dirimit. Celebriora porro Indiæ emporia isthæc sunt, Sindu, Orrhotha, Calliana, Sabor, et Male, quinque emporia habens, quibus piper emittitur, Parti, Mangaruth, Salopatana, Nalopatana, Pudapatana. Ulterius vero itinere quinque circiter dierum et noctium, sita est Sielediva, id est, Taprobana. Deinde ulterius in continenti est Marallo, quæ cochleas; Cabet, quæ alabandenum emittit: hinc, regio undè caryophyllon exit; demum Sina unde sericum advehitur; ulterius vero nulla regio est: nam Oceanus illam ad orientem ambit.

Hæc itaque insula Sielediva, in medio circiter Indiæ posita, quæ hyacinthum profert, ex omnibus emporiis merces accipit, omnibus impertit, magnum et ipsa quoque emporium. Contigit autem aliquando ut **338** cum quidam ex nostratibus, qui mercaturam exercebat, nomine Sopater, quem ante triginta quinque annos obiisse comperimus, negotiationis causa in Taprobanam insulam ingressus esset, ex Perside item navicula eodem appelleret. Excensum fecerunt Adulitani, quibuscum erat Sopater; idemque præstiter Persæ, quibuscum Persarum orator aderat. Hinc pro more solito optimates et publicani, hos exceptos regi sistunt. Admissos in conspectum rex, postquam debitum salutandi obsequium præstiterant, sedere jubet. Hinc percontatur: Qui regiones vestrae, qui res et negotia se habent? Optime, inquirunt illi. Postea cum inter loquendum rex sciscitaretur: Quis e regibus vestris major et potentior? Nec morâ, Persa respondet: Noster potentior, major, opulentior et rex regum est, et quidquid pro lubito facere valet. Sopater autem silebat. Tum rex: Tu, Romane, nihil loqueris? Cui Sopater: Quid mihi dicendum superest, quando hic talia protulit. Si velis rei veritatem explorare, utrumque hic regem habes, singulos considera, et videbis quis clarior et potentior. His ille auditis obstupescens ait: Qua ratione utrumque hic regem habeo? Inquit ille: Utriusque sane monetæ, hujus nomisma, illius drachmam, id est milliarense: utriusque imaginem perpende, et veritatem comperies. Ille monentem laudans et annuens, jussit utrumque produci. Erat porro nomisma rutilum, splendidum, forma pulchrum: nam hujusmodi selecta istuc exportantur; milliarense autem argenteum erat, nec, ut paucis dicam, aureo nummo comparandum. Rex adversam et obversam partem conspiciens, ac utrumque nummum speculatus, numisma laudibus extulit, aitque: Sane Romani splendidi ac potentes sunt, prudentiaque valent. Jussitque Sopatrum honore affici, ac ele-

δροστάχην, καὶ τῇ Περσίδι, καὶ τῇ Ὀμηρίτῃ, καὶ τῇ Ἀδούλῃ· καὶ πάλιν τὰ ἀπὸ ἐκάστου τῶν εἰρημένων ἐμπορίων δεχομένην, καὶ τοῖς ἐνδοτέρω μεταβάλλουσα, καὶ τὰ ἴδια ἅμα ἐκάστῳ ἐμπορίῳ ἐκπέμπουσα. Ἡ Σινδοῦ δὲ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Ἰνδικῆς. Αἰαίρει γὰρ ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, τοῦτέστιν, ὁ Φεισὼν, εἰς τὸν κόλπον τὸν Περσικόν, ἔχων τὰς ἐκβολὰς, τὴν τε Περσίδα, καὶ τὴν Ἰνδιάν. Εἰσὶν οὖν τὰ λαμπρὰ ἐμπόρια τῆς Ἰνδικῆς ταῦτα· Σινδοῦ, Ὀρρόθα, Καλλιάνη, Σιδῶρ, ἡ Μαλὲ, πέντε ἐμπόρια ἔχουσα βάλλοντα τὸ πέπερι, Πάρτι, Μαγγαροῦθ, Σαλοπάτανα, Ναλοπάτανα, Πουδαπάτανα. Λοιπὸν ἔξω ὡς ἀπὸ πέντε νυχθημέρων τῆς στερεᾶς εἰς τὸν Ὠκεανόν, ἐστὶν ἡ Σιελεδίβα, τοῦτέστιν, ἡ Ταπροβάνη. Εἴτα λοιπὸν εἰς τὴν στερεάν ἐμπόριον, ἡ Μαραλλῶ, βάλλουσα κοχλίους, ἔστι Καβέρ, βάλλουσα τὸ ἀλαβανδρόν, εἴτα ἐφεξῆς λοιπὸν τὸ καρυόφυλλον· καὶ τὸ λοιπὸν ἡ Τζινίστα τὴν μετὰ ξὺν βάλλουσα· ἥς ἐνδοτέρω, οὐκ ἐστὶν ἑτέρα χώρα· ὁ Ὠκεανὸς γὰρ αὐτὴν κυκλοῖ κατὰ ἀνατολὰς.

Αὕτη οὖν ἡ Σιελεδίβα, μέση πῶς τυγχάνουσα τῆς Ἰνδικῆς, ἔχουσα δὲ καὶ τὸν ὠκεανόν, ἐξ ὧν τῶν ἐμπορίων δέχεται, καὶ ὅλοις μεταβάλλει, καὶ μέγα ἐμπόριον τυγχάνει. Ποτὲ γοῦν τις ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα πραγματευομένων ὀνόματι Σώπατρος, ὃν ἴσμεν πρὸ λε' ἐτῶν τελευτήσαντα, εἰσελθὼν ἐν τῇ Ταπροβάνῃ νήστῳ πραγματείας ἕνεκα, ἔτυχε καὶ ἀπὸ Περσίδος ὀρμησθαι πλοῖον. Κατήλθον οὖν οἱ ἀπὸ Ἀδούλης, μεθ' ὧν ἦν ὁ Σώπατρος, κατήλθον καὶ οἱ ἀπὸ Περσίδος, μεθ' ὧν ἦν καὶ πρεσβυτὴς Περσῶν. Εἴτα κατὰ τὸ ἔθος οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ τελῶναι, δεξάμενοι τούτους, ἀποφύρουσι πρὸς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς δεξάμενος, καὶ προσκύνηθεῖς, κέλευει αὐτοὺς καθέσθηναι· εἴτα ἔρωτᾷ, Πῶς αἱ χώραι ὑμῶν, καὶ πῶς τὰ πράγματα; Οἱ δὲ εἶπον, καλῶς. Εἴτα ὡς ἐν τῷ μεταξὺ, ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς, Ποῖος τῶν βασιλέων ὑμῶν μειζότερος καὶ δυνατώτερος; Ὁ δὲ Πέρσης ἀρπάσας τὸν λόγον· ἔφη· Ὁ ἡμέτερος, καὶ δυνατώτερος καὶ μειζότερος, καὶ πλουσιώτερος, καὶ βασιλεὺς βασιλέων ἐστὶ· καὶ εἴ τι θέλει, δύναται. Ὁ δὲ Σώπατρος ἐσιώπα. Εἴτα φησὶν ὁ βασιλεὺς· Σὺ, Ῥωμεῦ, οὐδὲν λαλεῖς; Ὁ δὲ Σώπατρος, τί ἔχω εἰπεῖν, τοῦτου ταῦτα εἰπόντος; Εἰ θέλεις μαθεῖν τὴν ἀλήθειαν, ἔχεις ἀμφοτέρους τοὺς βασιλεῖς ἐνταῦθα· κατανόησον ἕκαστον, καὶ ὁρᾷς ποῖος λαμπρότερος, καὶ δυνατώτερός ἐστιν. Ἐκεῖνος ἀκούσας ἐξενίσθη λόγῳ, πῶς ἔχω τοὺς ἀμφοτέρους βασιλεῖς ἐνταῦθα; Ὁ δὲ εἶπεν, ἔχεις ἀμφοτέρων τὰς μονίας, τοῦ μὲν τὸ νόμισμα, τοῦ δὲ τὴν δραχμὴν, τοῦτέστι τὸ μιλιάρσιον· κατανόησον τῇ εἰκόνι ἐκάστου, καὶ ὁρᾷς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ ἐπαινέσας καὶ ἐπινεύσας, ἐκέλευσεν ἐνεχθῆναι ἀμφοτέρα. Ἦν οὖν τὸ νόμισμα εὐρόζον, λαμπρὸν εὐμόρφον· τοιαῦτα γὰρ ἐκλεκτὰ προχωροῦσιν ἐκεῖ· ἦν δὲ καὶ τὸ μιλιάρσιον ἅπαξ εἰπεῖν, ἄργυρος, καὶ ἀρκεῖ, μὴ συγκρινόμενος τῷ χρυσίῳ. Στρέψας δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀντιστρέψας, καὶ κατανοῶν ἀμφοτέρα, ἐπαινέσας πάνυ τὸ νόμισμα, ἔφη, ὅντως οἱ Ῥωμαῖς καὶ λαμπροὶ καὶ δυνατοὶ καὶ φρόνιμοι. Ἐκέλευσεν οὖν τὸν Σώπατρον τιμηθῆναι μεγάλως, καὶ καθίσας αὐτὸν εἰς ἐλέφαντα, μετὰ τυμπά-

PRIMÆ TABULÆ EXPLICATIO.

1. In prima figura, Ἀδοῦλη, sive Ἀδοῦλις urbs, (nam utroque modo vocatur a Cosma) exhibetur : quæ milliariibus duobus a Rubro mari distans, ad orientem Axumis sita erat. Quare Æthiops Aduli Axumin iter habens Æthiopico cultu depingitur. Sella deinde Ptolemaica, qua forma fuisse narratur a Cosma, delineatur. Ea vero undique litteris insculpta postremam tantum inscriptionis partem adjectam habebat. Inscriptio autem illa, in lapidea tabula e regione posita inchoabatur, cujus ab ima parte frustulum cum litteris exciderat. Supra lapideam tabulam rex ipse Ptolemæus Evergetes militari cultu depingitur, ut in codice comparet. Hæc fusius explicata videsis col. 102 et seqq.

2. In secunda fig. cœli terræque forma delineatur, secundum Cosmæ et veterum Patrum opinionem : qui putabant terram, quasi pavementum substratam, muris undique claudi, ipsosque muros ad immensam usque sublimitatem erectos, demum in forniciis morem convolvi, firmamentumque parti illi in forniciem fastigiata subterni, ita ut illa beatorum sedes esset. Sub firmamento autem solem, lunam et astra moveri putabant, montemque conicum immanis altitudinis in septentrionalibus terræ partibus erigi : ac ubi sol, circularem supra terram cursum peragens, pone montem esset, tunc noctem hominibus terram incolentibus esse ; contra vero diem esse cum sol ex adversa nobis montis parte luceret : ac similiter de luna et stellis ratiocinatur Cosmas. Vide col. 171 et seqq.

Fig. 3. universi, videlicet cœli terræque prospectum, qua parte strictiora sunt exhibet : nam putabat Cosmas terram quadram et oblongam esse ; ita ut longitudo latitudinem media sui parte superaret : eodemque modo de cœlo opinabatur. Vide ibid.

Fig. 4. Montem conicum et terram, itemque solem et lunam sub firmamento representat. E lateribus vero columnas cœli, cum inscriptione in exemplari posita, οἱ στῦλοι τοῦ οὐρανοῦ, columnæ cœli. Quas columnas secundum Cosmæ sententiam esse arbitror muros illos qui e lateribus a terra ad usque cœli forniciem eriguntur.

Fig. 5. terræ vestigium et ἔχνογραφίαν, completitur. Ubi advertas conjectare Cosmam, montem illum conicum præaltum, officere, quo minus terra nostra a parte septentrionali recta linea claudatur ; quia radices ejus, ex illo latere rotundæ, quasi magnum promontorium in Oceano efficiunt.

Fig. 6. rudem exhibet terræ planitiem, qualem

passim Cosmas explicat. Nam putabat ille, ut supra diximus, terram oblongam esse, ac duplo majore longitudine quam latitudine : Oceanumque universam terram ambire, ut hic representatur. Ultra Oceanum vero aliam esse terram, ad cœli muros undique pertingentem. In latere autem orientali hujus transmarinæ terræ, hominem creatum fuisse arbitratur, ac ibidem paradisum voluptatis esse situm, qualis hic ad orientalem oram describitur : ex paradiso pulsos primos parentes ad finitimam terram, ad oram maris positam, se recepisse. Hinc superveniente diluvio Noe cum filiis in hanc quam incolimus terram arca deportatum fuisse. Quatuor paradisi flumina in paradiso scaturientia, subterraneis meatibus Oceano trajecto, in hanc nostram terram ferri autumat, ac certis in locis denuo erumpere. Hyrcanum vero mare putat Oceano jungi : quæ, uti alibi commonstravimus, veterum quorundam sententia fuit.

Fig. 7. illius cœli terræque compositi, quod, ut veteres æstimabant, mundi machinam totam conficiebat, formam representat, cum monte conico superius memorato : terram autem nostram quam habitamus, devexam semper a septentrione ad meridiem esse putabat Cosmas Ægyptius. Verum objicit sibi Cosmas : Qui potest illa tanta moles cœli et terræ nullo nixa stare, quin ad imum semper deprimatur ? Respondet ille : Terra quidem, utpote natura gravis imum petit ; igneæ vero partes sursum tendunt. Cum igitur cœlum et terra ita conjuncta sint ut divelli nequeant ; et aliud sursum, aliud deorsum tendat : neutro alteri concedente, tota machina immota et suspensa manet.

Fig. 8. montem conicum ex aversa terræ parte representat, quo cum sol pervenerit, nox incolis terræ efficitur. Ibidem autem lineis notantur conversiones solis, unde variæ fiunt anni tempestates. Cum ergo sol ad infimam lineam pervenit, tum longiores noctes sunt, fitque hiberna anni τροπή sive conversio ; sol vero majorem cursum sui partem pone montem absolvit : cum autem ad mediam montis lineam sol ascendit, tunc æquinoctium efficitur, solque cursum peragens suum ad æquinoctialem lineam pervenit : cum denique ad supremam lineam sol pertingit, tunc æstiva conversio adest, et sol ad usque tropicum pervenit. Hæc secundum Cosmæ opinionem, qui conversiones solis his vocibus designat, μεγάλην νύξ, μέση νύξ, μικρά νύξ, ut vides in tabula.

SECUNDÆ TABULÆ EXPLICATIO.

Exteriorum astronomorum opinionem, ut refutet Cosmas, Ptolemaici systematis de cœlo figuram depingit, cum duodecim zodiaci signis, additis ad

singula mensium nominibus Ægyptiis atque Romanis. Nam etsi ante subactam a Romanis Ægyptum, annus popularis Ægyptiacus perpetuo vagaretur, ut

qui mensis aliquando in hieme numerabatur, intercurrentibus annis, in vere, æstate, autumno gradatim curreret, donec pristinum repeteret locum, parem denuo cursum confecturus, quia videlicet intercalares dies non observabant, accepto demum Romanorum jugo, sublatisque Antonio et Cleopatra, annum suum ad Juliani modum redegerunt. Ab illo tempore, inquit Petavius, deinceps vagari popularis eorum annus desiit: sed intercalationis freno revocatus est quarto quoque anno pristinam in sedem. Caput hujus, sive Neomenia Thoth, hiesit in Romani Augusti die 29, qui Decollationi sancti Joannis hodie dicatus est. Mensium eadem, quæ in vago, descriptio: nam tricenarii sunt singuli; ex hisque 360 dies conficiuntur, quibus quinque adduntur in fine epagomenæ: quasi curtus mensis, et cum bissextilis est annus, eæ sex numerantur. Intercalant autem Alexandrini non eodem anno, quo Romani, sed proxime antecedente, ut ex Ambrosii epistola 83 colligitur, in qua scribit anno 76 Diocletiani pascha celebratum esse 28 Pharmuthi, ix Kal. Maii, sive Aprilis 15, etc.

In altero circulo minore, ut sphaeræ opinionem derideat Cosmas, homines quatuor adversis vestigiis sphaeræ insidentes exhibet, in vacuisque spatiis hæc adjicit, Ὁρθίου ὄντος τοῦ σχήματος τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ ταυτὸν, οἱ δ' ἰστάμενοι πῶς οὐκ εἰσὶν ὄρθιοι, ἀλλ' ὅπου δ' ἂν στρέψῃς αὐτοὺς, οἱ δ' οὐκ εἰσὶν ὄρθιοι; Πῶς οὖν δυνατόν δέξασθαι τὰς ταύτας ψευδεῖς ὑποθέσεις; πῶς δὲ πάλιν εἰς τοὺς τέσσαρας κατὰ ταυτὸν δύναται ὑπερὸς γενέσθαι; Ὅπερ οὖν ἡ φύσις καὶ ὁ νοῦς οὐ παραδέχεται, τί μάρτην ὑποτίθεσθε; Hoc est, Cum figura hominis recta sit, qui fit ut quatuor illi eodem tempore stantes, recti non sint; sed quocunque veritas eos, quatuor illi simul nunquam recti videantur? quomodo ergo fieri potest, ut vanas illas mendacesque hypotheses admittamus? Quomodo rursum fieri potest, ut eodem tempore pluvia in quatuor illos decidat? Quod ergo nec natura nec mens nostra admittere potest, id cur frustra supponitis? Sic Cosmas hic et passim in Topographia Christiana, ut et multi alii etiam ex SS. PP. qui nec gravitatis centrum, nec astronomicas observationes callebant.

TERTIÆ TABULÆ EXPLICATIO.

1. In prima figura exterorum Atticorum (nam sic ille vocat, οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί) formam et cultum depingit Cosmas, qualis suo tempore in usu erat. Exteros vocat ille quotquot alienæ religionis erant. Occasione autem Hyperidis et Menandri Atticorum, quorum loca affert col. 205 A, hanc ille figuram exhibuit.

In fig. 2 ἡ κοσμοφόρος κιβωτός, mundifera arca representatur, qualis a Cosma depingitur col. 231 B.

Fig. 3 exteriorem tabernaculi formam et ejus apparatus exprimit: exterior junctis asseribus firma consistebat, ut hic representatur. Tabernaculum vero totum duas in partes dividebatur, in exterius videlicet et interius tabernaculum. In exteriori tabernaculo erat ἡ τράπεζα, sive mensa panum propositionis; λυχία, seu candelabrum; ῥάβδος, id est, virga Aaronis; στάμνος, id est, vas aspersio-nis: αἱ πλάκες, nempe duæ tabulæ in quibus Moyses scriptam legem accepit; ὄφις, id est, serpens ille æneus in deserto conflatus. Exterius tabernaculum ab interiori dividebatur καταπετάσματι, seu velo. In interiori autem tabernaculo erat ἡ κιβωτός, sive arca testimonii, ejus hic ἐκνογραφία exhibetur; et Ἁγία ἀγίων, Sancta sanctorum; quæ omnia minutatim describuntur a Cosma col. 205 D.

Fig. 4. τὰ σκεπάσματα τῆς σκηνῆς, vela templi exhibet, superne cærulea, inferne rubra. Hinc et inde ἀγκύλαι et κρίκοι, legis ἀγκύλαι ansulæ erant, κρίκοι circuli ex altera parte adunci, quo ansulis insererentur et vela simul jungerent. Vide ibid.

In quinta figura, candelabrum tabernaculi, et mensam panum propositionis representat Cosmas. Candelabrum vero dicitur, λυχία ἐπτάμυξος, candelabrum sive lucerna septem ellychniorum, qua item voce usus Epiphanius est. Καυλὸς est scapus candelabri: hinc καρῦσχος, nucula, sive globulus tornatilis in medio scapi: deinde σφαιρωτὴρ κρατὴρ, crater sphaericus in ipso scapo, et κρίνον, lilium, ejus folia hinc et inde panduntur: suprema candelabri pars calamiscis ultro citroque tribus absolvi-tur, qui cum supremi scapi parte septenarium ellychniorum numerum perficiunt, et ut arbitratur Cosmas, septem hebdomadæ dies adumbrant: vide col. 210. Τράπεζα sive mensa panum propositionis, secundum Cosmam est figura terræ: quam ille similitudinem pluribus explicat, ibid.

In sexta figura habetur ἡ κιβωτός τοῦ μαρτυρίου, arca testimonii; et ἡ ἀσπὴριον propitiatorium arcæ impositum, duo item cherubini: omnia uti Cosmas fuisse ex sacræ Scripturæ dictis colligebat, et uti suo tempore existimabatur. Hinc et inde vero Zacharias et Abias sacerdotes depinguntur. Vide col. 211.

In septima, atrii tabernaculi exteriorem faciem representat, nec non varios sagorum et velamentorum colores, ut Cosmæ pictura exhibet.

In octava, exterioris tabernaculi ordo depingitur; nimirum primo mensa panum propositionis, qui panes duodecim numero, terni ad quatuor mensæ angulos locantur. Duodecim vero panibus ait Co-

smas subindicari duodecim anni menses, quaterno autem trium panum ordine, quatuor anni temperates ternorum mensium singulas. Exinde vero cætera in exteriori tabernaculo asservata delineantur, nempe candelabrum, vas aspersorium, duæ legis tabulæ, et serpens æneus.

In nono schemate, habes sacerdotis vestitum et cultum. Et ut qualis sacerdotis adversi aversique cultus fuerit, repræsentet, binas figuras edidit: ad primam vero hæc scripsit, Ἀαρὼν μέγας ἀρχιερεὺς ἐμπροσθοφανής, Aaron magnus princeps sacerdotum a fronte conspectus; in altera vero, Ἀαρὼν μέγας ἀρχιερεὺς ὀπισθοφανής, Aaron magnus princeps sacerdotum a tergo conspectus. Hic autem omnes

sacerdotalis amictus partes exhibentur, quales describuntur, col. 211 D.

In decima figura, triplicem statum exhibet, cœlestium, terrestrium et infernorum; cœlestes et beatos in supremo cœlo, quod supra firmamentum est degere putabat, ut sæpe dictum est; ἐπίγειοι homines in hac vita versantes, secundum locum occupant. Deinde vero καταχθόνιοι, sive mortui in terra Ægyptiaco more sepulti depinguntur. Secundum autem et tertium statum pro uno, terrenorum videlicet, computat. Vide col. 383, itemque 207.

In undecimo schemate Melchisedecum regio cultu delineatum habes, qualem depinxit Cosmas cum de sacerdotibus ageret, col. 211 et seqq.

QUARTÆ TABULÆ EXPLICATIO.

1. Cyclum duodecim mensium, fructuumque mensibus singulis nascentium delineavit Cosmas: qua de re agit ille superius, col. 366, nec ingratas sane physiologis edit observationes. In eo igitur, quem primum notat, mense Pharmuthi, scilicet Aprili, nascebantur in Ægypto σκόροδα, videlicet *allia*. In mense Pachon, Maio nempe, κίνναι, *cinnæ*, genus leguminis. In Payni, Junio scilicet, χάρυα Ἀρμένια, *nuces Armeniæ*, quarum hic formam depingit. In mense Epiphi, Julio, σῖτος κοτύμωρα, frumentum nempe, et aliud κοτύμωρα dictum, vitiatum forsitan nomine, pro συκόμωρα. In Mesori, Augusto nempe, σύκα σταφύλια, quæ, si sit schemati credendum, fructus unius generis indicant: at quia hoc tempore ficus simul et uvæ maturescunt, utrumque fortassis intelligas. In mense Thoth, Septembri, ἐλαιορόδακνα, ignotum nobis fructus genus. In mense Phaophy, Octobri, φοίνικες, id est, *palmæ*, sive palmarum dactyli. Athyr, sive Novembri mense, ἀσπαράγια, *asparagia*. Choiac sive Decembri mense, μάλάχαι, *malvæ*. Tybi sive Januario, ἐντύβια, idem, ut puto, quod *intubus hortensis*. Mechir sive Febuario, Ἀγλάτια, quod quidnam sit ignoratur. Phamenoth, id est, Martio, Κίτρα: id vero quid sit perinde nescitur. Horum omnium schemata ut in antiquissimi Cosmæ codicibus habentur ne minimo quidem immutato, exhibuimus.

2. Rhinocerotem fuse describit Cosmas, col. 442, ubi videsis.

3. Ταυρέλαφον, taurocervum, ibidem descriptum habes.

Καμηλοπάρδαλις, camelopardus, hodie dicitur, *la girafe*, de quo superius, *ibid.*

4. Ἀγρίθους, bos agrestis, de quo mirantur, col. 443.

6. Μόσχος, moschus, *le musc*, ex cujus sanguine conficitur suaveolens ille pulvis, qui perinde dicitur *le musc*, *ibid.*

7. Μονόκερω, unicornis, *la licorne*. Animal huiusmodi nusquam exstare suspicantur hodie bene multi. At cum RR. PP. Jesuitæ Lusitani qui diuturnas in Æthiopia moras fecerunt, eadem narrent quæ Cosmas noster Ægyptius, quem ipsi nec unquam legerant, nec exstare putabant; non est quod unicornes esse dubitemus. Aiunt autem RR. PP. Jesuitæ, se non vidisse modo, sed etiam tenellum unicornem educasse domi. Cosmas vero qui ea quæ de unicornem narrat se ab incolis edidicisse testificatur, quatuor unicornium aeneas statuas in ædibus regiis Æthiopicis se vidisse refert. Cæterum cornua quæ in cimeliarchio Sandionysiano, et alibi passim visuntur, non Æthiopici unicornis, sed marini cuiusdam esse compertum est.

8. Χοιρέλαφος, porcus cervus, cuius schema hic habes, memoratur col. 433. Aprum esse arbitror, ut hac figura exprimitur.

9. Ἱπποπόταμος, hippopotamus, notissimum animal, *ibid.*

10. Piperi arborem descriptam habes, *ibid.*

11. Κάρυα Ἰνδικά, *nuces Indicas*, sive ἀργέλια memorat Cosmas, *ibid.* Hodieque apud Persas *nargel* vocantur: nos autem *cocos* dicimus. Liquor vero ille suavissimus ex Indica nucem promanans, quem ronchosuram appellari narrat, *souram* et *oracca Souram*, ab hodiernis incolis vocari narrant Europæi qui in Indiam peregrinati sunt.

12. Φώκη, phoca, seu vitulus marinus apud Homerum celebratus, a Cosma memoratur ibidem, qui ejusdem carnes se comedissee testificatur: hujusce vero animalis forma nescio an uspiam alias depicta fuerit.

13, 14. Ibidem vero testudinem et delphinem depingit ipse.

15. Elephantem Indicum hic exhibet Cosmas, cuius dentes ad tantam molem crescere ait, ut subinde ab incolis resecuntur, ne tanto pondere graventur elephantes. Vid. col. 447.